

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2009 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2009

27. feb. Bruttonationalproduktet dykker

Det danske BNP faldt 2 pct. i fjerde kvartal 2008, når der er korrigeret for sæsonudsving. Det er primært de private investeringer, der nærmest er gået i stå, og der er store fald i både import og eksport. Udviklingen er den samme i det øvrige EU og USA i fjerde kvartal, hvor finanskrisen for alvor er slået igennem.

6. marts Rentenedsættelse til 2,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,75 procentpoint til 2,25 pct.

17. marts Naser Khader nu medlem af de Konservative

Løsgænger Naser Khader indtræder i de Konservatives folketingsgruppe.

2. apr. G20-landene enige om fælles kriseindsats

De 20 største økonomier i verden finder fælles fodslag på G20-topmødet i London. G20-landene nåede frem til seks fælles punkter, der skal skubbe verdensøkonomien i gang igen. Landene er bl.a. enige om at tilføre Den Internationale Valutafond og Verdensbanken samlet 1.000 milliarder dollar (5.600 milliarder kroner). Dette vil medføre en tredobling af valutafondens reserver, som økonomisk trængte lande kan låne.

G20-landene når også til enighed om, hvordan finansmarkedet skal reguleres i fremtiden. G20 kræver blandt andet bedre kapitalgrundlag i bankerne, begrænsning af bonuspakkerne i finanssektoren, regulering af de såkaldte hedgefonde og andre aktører, der ikke føres tilstrækkeligt tilsyn med i dag, samt sanktioner overfor lande, der fungerer som skattely.

3. apr. Rentenedsættelse til 2,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,25 procentpoint til 2,00 pct.

4. apr. Fogh er NATO's kommende generalsekretær

Den danske statsminister Anders Fogh Rasmussen udnævnes til kommende generalsekretær i NATO. Udnævnelsen kommer efter stor modstand fra Tyrkiet side, som bl.a. har peget på, at Fogh har afvist at undskylde for Muhammedtegningerne tilbage i 2006 (Muhammedkrisen).

5. apr. Ny statsminister: Lars Løkke Rasmussen

Lars Løkke Rasmussen, Venstre, er Danmarks nye statsminister. Hans parlamentariske grundlag er de to regeringspartier samt Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Udnævnelsen kommer efter, at Anders Fogh Rasmussen indgav sin afsked hos dronningen tidligere på dagen.

7. apr. Nyt ministerhold

Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) har sat sit nye ministerhold. Ændringer i forhold til regeringen Fogh Rasmussen:

- Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen (V) bliver ny finansminister og erstatter dermed Lars Løkke Rasmussen
- Inger Støjberg (V) bliver ny beskæftigelses- og ligestillingsminister
- Karen Ellemann (V) bliver indenrigs- og socialminister.

Karen Jespersen fratræder samtidig som velfærdsminister og minister for ligestilling. Hendes områder fordeles på Inger Støjberg og Karen Ellemann. Velfærdsministeriet skifter navn til Indenrigs- og socialministeriet.

14. april Nu muligt at søge penge fra renoveringspuljen

Regeringens renoveringspulje, som udgør 1,5 mia. kr., tager imod ansøgninger fra boligejere eller lejere, der vil have lavet forbedringer på deres hus. Tilskuddet kan maksimalt være 40 pct. af arbejdslønnen inklusiv moms - dog højst 15.000 kr. Derudover kan der gives et tilskud på op til 20 pct. til materialer på visse energibesparende foranstaltninger, det kan dog maksimalt være 10.000 kr.

11. maj Rentenedsættelse til 1,65 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,35 procentpoint til 1,65 pct.

12. maj Kæmpe underskud i Mærsk

A.P. Møller-Mærsk har på tre måneder tabt 2,1 mia. kr. Resultatet er påvirket af den ekstraordinære globale økonomiske tilbagegang, som påvirker alle virksomhedens markeder negativt. Maersk Line transporterede 14 pct. færre containere, og fragtraterne var 24 pct. lavere end samme periode i 2008.

2. juni General Motors konkurs

Den store amerikanske bilproducent General Motors indgiver konkursbegæring, hvilket betyder, at yderligere 20.000 medarbejdere i virksomheden fyres, 11 fabrikker lukkes og et stort antal underleverandører rammes hårdt. Den amerikanske stat træder til og bliver den største aktionær i virksomheden.

7. juni Valg til Europa-Parlamentet

I Danmark er stemmeprocenten til europa-parlamentsvalget 59,5 pct., hvilket er en markant fremgang i forhold til sidste gang, hvor stemmeprocenten var 47,9. Kun 43,4 pct. af vælgerne i EU-landene afgiver deres stemme, hvilket er den hidtil, laveste valgdeltagelse til Europa-Parlamentet, der nu omfatter 785 mandater. I Danmark bliver 13 mandater valgt, hvilket er et mandat færre end tidligere.

Parti	Pct.	Mandater 2009(2004)
Socialdemokratiet	21,5	4(5)
Radikale Venstre	4,3	-(1)
Konservative Folkeparti	12,7	1(1)
SF - Socialistisk Folkeparti	15,9	2(1)
Liberal Alliance	0,6	-(•)
JuniBevægelsen	2,4	-(1)

Økonomisk-politisk kalender

Folkebevægelsen mod EU	7,2	1(1)
Dansk Folkeparti	15,3	2(1)
Venstre	20,2	3(3)

7. juni Ja til ændring af tronfølgeloven

Danskerne stemmer ja til, at arveretten til tronen går til førstefødte uanset køn. 85,4 pct. stemmer ja og 14,6 pct. stemmer nej.

8. juni Rentenedsættelse til 1,55 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,55 pct.

16. juni Økonomiaftale mellem regeringen og KL

- Anlæg: Kommunerne får tilført ekstra fem mia. kr. til anlæg i forhold til budgetaftalen 2009. Dermed kan kommunerne samlet bruge 20 mia.kr. på skolebygninger, plejehjem, veje og kloakker i 2010. Det er en milliard mindre, end hvad kommunerne selv fremsatte som ønske.
- Investeringsløft i 2010: Kommunerne skal i 2010 investere mindst 20 mia. kr. i dagtilbud, folkeskoler, ældreområdet og øvrige kommunale serviceområder. Med aftalen fremrykkes udmøntningen af midler fra kvalitetsfonden, så der i alt skal investeres 9 mia. kr. på de borgernære serviceområder.
- Pulje til skattestigning: Et mindre antal kommuner med særlige økonomiske udfordringer får i 2010 mulighed for at justere skatten inden for en aftalt pulje på 500 mio. kr. Regeringen vil sikre, at skattestoppet overholdes ved en modgående nedsættelse af statsskatten.
- Det sociale område: Kommunernes udgifter vedrørende socialområdet løftes med 800 mio. kr. for at fastholde det nuværende høje serviceniveau i 2010. Regeringen og KL er enige om, at udgiftsudviklingen skal bremses, og at området fremadrettet skal prioriteres inden for det aktuelt høje udgiftsniveau.
- Samlet plan for afbureaukratisering: Kommunerne kan i 2010 frigøre ressourcer på 1 mia. kr. til borgernær service via omprioriteringer og bedre resourceudnyttelse. Staten leverer halvdelen ved blandt andet afbureaukratisering af statslige regler. Regeringen vil derudover i efteråret fremlægge en plan for afbureaukratisering på det kommunale område i Folketinget.
- Madordninger i dagtilbud: Parterne er enige om, at kommunerne får mulighed for gradvist at lade institutioner indføre madordninger i løbet af 2010, således at ordningen er endeligt indfaset i 2011. Der er afsat 400 mio. kr. til madordninger i kommunerne i 2011. Kommuner, som indfører ordningen tidligere, kan få deres andel af pengene allerede fra 2010.

16. juni Simon Emil Ammitzbøl til Liberal Alliance

Folketingsmedlem Simon Emil Ammitzbøl opgiver at opstille til næste folketingsvalg med sit lille parti Borgerligt Centrum og fusionerer med Liberal Alliance. Simon Emil Ammitzbøl bliver politisk ordfører for Liberal Alliance, som dermed har tre folketingsmedlemmer, Anders Samuelson, Villum Christensen og Simon Emil Ammitzbøll.

19. juni Ny irsk EU-afstemning til oktober

Irland får en mellemstatslig aftale ved EU-topmødet torsdag og fredag i Bruxelles. Den sikrer alle lande en EU-kommisær samt Irland en garanti for selv at bestemme sin politik om skat, forsvar og abort. Endelig giver de 26 andre EU-lande irerne en politisk erklæring om arbejdsmarkedspolitik. Aftalen kommer ikke til at betyde en genåbning af Lissabon-traktaten, som de fleste andre EU-lande har ratificeret. Irerne stemte nej til Lissabon-traktaten sidste sommer.

17. juli Island søger om optagelse i EU

Island afleverer en ansøgning om optagelsesforhandlinger om medlemskab af EU til det svenske formandskab.

10. aug. Lindøværftet lukker for skibsbygning

A.P. Møller-Mærsk beslutter at lukke for al skibsbygning på Lindøværftet ved Odense, når det sidste skib i ordrebogen ventes afleveret primo 2012. 2.700 medarbejdere forventes at miste jobbet.

14. aug. Rentenedsættelse til 1,45 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,45 pct.

25. aug. Finanslovsforslaget for 2010

Den danske regering forventer et underskud på næste års offentlige finanser på 86,3 mia. kroner. Dermed er en længere årrække med overskud vendt til underskud.

28. aug. Rentenedsættelse til 1,35 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,35 pct.

22. sep. Erhvervspakke til SMV'er

Regeringen har indgået en aftale med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om en erhvervspakke for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) på 4 mia.kr. Der er tale om en midlertidig indsats, der i første omgang løber frem til udgangen af 2010.

25. sep. Rentenedsættelse til 1,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,1 procentpoint til 1,25 pct.

2. okt. Irsk ja til Lissabontraktaten

67,1 pct. af de irske vælgere stemte ja til den justerede Lissabon-traktat, mens 32,9 pct. stemte imod. Valgresultatet viser en fremgang til ja-siden på over 20 pct. i forhold til folkeafstemningen i juni 2008, hvor de irske vælgere i første omgang forkastede traktaten. I forbindelse med genforhandling af traktaten er det blevet sikret, at hvert land fortsat har deres egen EU-kommisær. Herudover har Irland fået garanti for selv at kunne bestemme sin politik på en række områder.

12. nov. Finanslov 2010

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået aftale om finansloven for 2010. I Finanslovaftalerne for 2010 indgår nye initiativer for 7,9 mia. kr.

17. nov. Valg til kommuner og regioner

SF og Dansk Folkeparti blev de store vindere ved kommunalvalget. Valgets tabere er de store partier. Venstre gik markant tilbage som borgmesterparti, mens Socialdemokratiet gik frem. Dette på trods af at Socialdemokratiet går tilbage

rent stemmemæssigt. Stemmerne til den røde fremgang på borgmesterposterne blev leveret af SF. Stemmeprocenten var 65,8.

24. nov. Lykke Friis er Danmarks nye klimaminister

Lykke Friis (V) bliver ny klima- og energiminister efter Connie Hedegaard (K). Lykke Friis kommer fra en stilling som prorektor ved Københavns Universitet.

27. nov. Connie Hedegaard EU's nye klimakommissær

Danmarks netop afdækkede klimaminister Connie Hedegaard (K) udnævnes til kommissær i EU-Kommissionen med ansvar for klimaet. Hun afløser landbrugskommissær Mariann Fischer Boel (V).

1. dec. Lissabontraktaten træder i kraft

Efter otte års forhandlinger træder EUs seneste traktatændring, Lissabontraktaten, i kraft. Lissabontraktaten vil styrke EUs udenrigspolitik, gøre det lettere at træffe fælles beslutninger om straffet og politisamarbejde til bekæmpelse af kriminalitet og terrorisme og give Europa-Parlamentet mere magt over den fælles europæiske lovgivning. Europa får også sin første fælles "præsident" i skikkelse af den tidligere belgiske premierminister, Herman Van Rompuy.

11. dec. Rentenedsættelse til 1,20 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,05 procentpoint til 1,20 pct., hvilket ikke er set lavere i Nationalbankens historie.

18. dec. Klimaaftale i København

Temperaturen må ikke stige med mere end 2 grader, udslippet af CO₂ skal mindskes, og landene skal hver især indberette mål til FN inden udgangen af 2010. Dette blev vedtaget af Verdens statsledere efter lange og svære forhandlinger ved klimatopmødet i København (COP 15). Aftalen, som betegnes *Copenhagen Accord*, indeholder ingen bindende krav. Det blev desuden aftalt, at de fattige lande skal modtage 30 mia. dollar i klimabistand fra 2010-2012 fra bl.a. USA, EU og Japan. Fra 2020 skal klimabistanden øges til 100 mia. dollar årligt.

2010

8. jan. Rentenedsættelse til 1,15 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,05 procentpoint til 1,15 pct.

15. jan. Rentenedsættelse til 1,05 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,10 procentpoint (10 basispoint) til 1,05 pct., hvilket er endnu et nyt historisk lavpunkt. Spændet til renten i Den Europæiske Centralbank (ECB) er dermed nede på minimale 5 basispoint.

19. jan. DF-løsgænger i Folketinget

Christian H. Hansen forlader Dansk Folkeparti og bliver løsgænger i Folketinget. Han agter fortsat at støtte den borgerlige regering.

15. feb. Grækenland skal nedbringe budgetunderskud

Finansministrene i eurozonen har givet Grækenland en måned til at få taget hånd om sit store budgetunderskud, inden eurozonen vil kræve store nedskæringer på udgifter og skattestigninger. Dermed ignorerede lederne Græken-

lands bøn om at præsentere en hjælpepakke, der blandt andet skulle have til formål at berolige finansmarkederne.

22. feb. Nye overenskomster på industriens område

Aftalen omfatter 240.000 medarbejdere på Industriens Overenskomst og Industriens Funktionæroverenskomst. Overenskomsterne, der er toårige løber frem til 1. marts 2012. Aftalen indebærer bl.a., at mindstebetalingen, der i dag udgør 103,15 kr., pr. 1. marts 2010, forhøjes med kr. 1,10, og pr. 1. marts 2011 med kr. 1,75. Aftalen sendes nu til afstemning.

23. feb. Stor regeringsomdannelselse

Statsminister Lars Løkke Rasmussen har gennemført en omfattende regeringsrokade.

Den nye ministerliste:

- Økonomi- og Erhvervsminister: Brian Mikkelsen (K)
- Finansminister: Claus Hjort Frederiksen (V)
- Udenrigsminister: Lene Espersen (K)
- Kulturminister: Per Stig Møller (K)
- Skatteminister: Troels Lund Poulsen (V)
- Indenrigs- og sundhedsminister: Bertel Haarder (V)
- Justitsminister: Lars Barfoed (K)
- Miljøminister og minister for nordisk samarbejde: Karen Ellemann (V)
- Beskæftigelsesminister: Inger Støjberg (V)
- Klima- og energiminister og minister for ligestilling: Lykke Friis (V)
- Forsvarsminister: Gitte Lillelund Bech (V)
- Undervisningsminister: Tina Nedergaard (V)
- Minister for udviklingsbistand: Søren Pind (V)
- Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri: Henrik Høegh (V)
- Socialminister: Benedikte Kiær (K)
- Minister for videnskab, teknologi og udvikling: Charlotte Sahl-Madsen (K)
- Transportminister: Hans Christian Schmidt (V)
- Minister for flygtninge, indvandrere og integration og kirkeminister: Birthe Rønn Hornbeck (V)

Forhenværende ministre: Skatteminister Kristian Jensen (V), videnskabsminister Helge Sander (V), udviklingsminister Ulla Tørnæs (V), kulturminister Carina Christensen (K), fødevarerminister Eva Kjer Hansen (V) og sundhedsminister Jakob Axel Nielsen (K). Forsvarsminister Søren Gade (V) har valgt at stoppe helt i politik.

24. feb. Regeringens nye arbejdsprogram

VK-regeringens nye arbejdsgrundlag ovenpå ministerroka-den består af ti konkrete mål for det danske samfund frem mod 2020. Blandt andet skal Danmark i 2020 være blandt verdens 10 rigeste lande. Samtidig indeholder arbejdsprogrammet, 'Viden, vækst, velstand, velfærd', 76 forslag, som de nye ministre de kommende uger og måneder vil fremsætte.

24. mar. Ny bankpakke III

Regeringen er blevet enig med forligsparterne (alle partier undtagen Enhedslisten) om en ny bankpakke, der skal afløse Bankpakke I, der udløber den 30. september. Bankpakke I giver en generel statsgaranti, således at ingen kun-

der med almindelige bankarrangementer taber penge i tilfælde af bankkrak. Den aftale erstattes med Bankpakke III i form af en indskydergaranti på 750.000 kr. pr. kunde.

15. april Vulkanudbrud på Island lukker luftrummet

Et udbrud fra den islandske vulkan Eyjafjalljökull lukker luftrummet over store dele af Europa i dagevis. Askeskyen driver fra Island med vindretningen henover det meste af Europa.

10. maj Milliardpakke til redning af euroen

EU's finansministre når til enighed om en stor hjælpepakke, der skal holde hånden under eurolande med økonomiske problemer. Sikkerhedsnettet har en samlet værdi på 750 mia. euro. To tredjedele kommer fra EU og eurolandene, mens de sidste 250 mia. euro bliver stillet til rådighed af den internationale valutafond. Ud over Grækenland er blandt andet Spanien og Portugal i store økonomiske problemer.

25. maj Genopretningspakke

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået en aftale, der samlet set skal styrke de offentlige finanser med 24 mia. kr. i 2011-2013. Aftalen betyder bl.a. at

- Planlagt forhøjelse af topskattegrænsen i 2011 udskydes i tre år til 2014.
- Dagpengeperioden halveres fra 4 til 2 år.
- Der indføres et loft for fradrag for faglige kontingenter på 3.000 kr. årligt.
- Der gives 5 mia. kr. mere til sundhedsområdet i 2011-2013.
- Der sker en omprioritering af offentlige udgifter for sammenlagt 10 mia. kr. Herunder bl.a. en beskæring af ulandsbistanden.
- Der indføres en grænse for en maksimal udbetaling af børnepenge på 35.000 kr. om året. (red: justering af genopretningspakken pr. 31. maj)

28. maj Lønkommissionens redegørelse

Lønkommissionen offentliggør redegørelse om løndannelse og ansættelsesvilkår for offentligt ansatte. Redegørelsen er udarbejdet på baggrund af erfaringerne fra overenskomstforhandlingerne i 2008 på det offentlige arbejdsmarked.

13. juli EU: Danmark skal nedbringe underskud

På baggrund af indstilling fra EU-kommisionen i juni henstiller EU's finansministre til, at Danmark skal nedbringe budgetunderskuddet. Budgetunderskuddet, anslået til 5,5 pct. af BNP i 2010, skal være bragt under de 3 pct. af BNP i 2013. Den gennemsnitlige årlige tilpasning bør være på 0,5 pct. af BNP i perioden 2011-2013. Da Danmark ikke deltager i eurosamarbejdet gælder ingen egentlige sanktioner og påbud ved manglende efterkommelse af Rådets henstillinger. Kun tre EU-lande befinder sig på den rigtige side af EU-grænsen for budgetunderskud: Sverige, Luxembourg og Estland.

22. juli Obama underskriver stor finansreform

USA's præsident, Barack Obama, underskriver en omfattende finansreform, som skal sikre, at amerikanerne undgår flere finanskriser. Loven vil bl.a. begrænse handlen med risikable lånebeviser, herunder subprimelån, der fik en stor del af skylden for finanskrisen.

24. aug. Finanslovsforslag for 2011

Den danske regering præsenterer forslag til finanslov 2011. Det primære formål med næste års finanslov er at bidrage til en genopretning af dansk økonomi i forlængelse af den økonomiske krise.

28. sep. Klimakommisionens anbefalinger

Klimakommisionen præsenterede deres rapport, som giver eksperternes bud på, hvordan Danmark kan blive uafhængig af kul, gas og olie.

26. okt. Vestas fyrer 3.000

Vestas varsler fyring af 3.000 medarbejdere. De fleste fyringer vil ske i Danmark og rammer Nakskov, Viborg, Rudkøbing og Skagen. Det oplyser koncernen i forbindelse med offentliggørelsen af regnskabet for tredje kvartal.

2. nov. Midtvejsvalg i USA

Republikanerne erobrede flertallet i Repræsentanternes Hus fra demokraterne ved det amerikanske midtvejsvalg. Demokraterne beholdt flertallet i Senatet.

7. nov. Nye regler for ægtefællesammenføring

Regeringen og Dansk Folkeparti indgår en aftale om en ændring af reglerne for ægtefællesammenføring. Aftalen introducerer et nyt pointsystem.

8. nov. Finanslov 2011

Der er indgået aftale om finansloven for 2011 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne. I Finanslovaftalerne for 2011 indgår nye initiativer for 6,5 mia. kr.